

Vastaus Euroopan parlamentin päätöslauselmaan Euroopan keskuspankin vuosikertomuksesta 2016

EKP:n varapääjohtaja esitteli EKP:n vuoden 2016 vuosikertomuksen Euroopan parlamentin talous- ja raha-asioiden valiokunnan kokouksessa maanantaina 10.4.2017.¹ Lisäksi EKP:n pääjohtaja oli 5.2.2018 läsnä parlamentin täysistunnossa, jossa käsiteltiin EKP:n vuosikertomusta.² Seuraavana päivänä täysistunnossa hyväksyttiin päätöslauselma EKP:n vuosikertomuksesta 2016.³

Nyt kun EKP toimittaa Euroopan parlamentille vuoden 2017 vuosikertomuksensa, se vastaa myös parlamentin päätöslauselmassa esitettyihin kannanottoihin.⁴ EKP:n vastaus julkaistaan. Julkaiseminen noudattaa käytäntöä, joka aloitettiin Euroopan parlamentin kehotuksesta⁵ vuonna 2016, ja on lisäosoitus siitä, että EKP on sitoutunut tekemään toimistaan tiliä ja ylittää perussopimuksen tiedonantovaatimukset.

1 EKP:n rahapolitiikka

1.1 EKP:n toimien tuloksellisuus ja sivuvaikutukset

EKP:n rahapoliittisten toimien tehoa ja vaikutusta euroalueen rahoitusoloihin ja toimien sivuvaikutuksia käsitellään useissa päätöslauselman kohdissa (esim. kohdissa 3, 11, 12, 15, 20, 22, 23 ja 25).

EKP katsoo, että se on rahapoliittisilla toimillaan kohentanut omalta osaltaan merkittävästi yritysten ja kotitalouksien rahoitusoloja ja vauhdittanut talouskasvua ja inflaatiota. Vuoden 2014 puolivälin ja vuoden 2017 lokakuun välillä toteutettujen rahapoliittisten toimien yhteenlaskettu kumulatiivinen vaikutus sekä euroalueen talouskasvuun että inflaatioon on arvioiden mukaan 1,9 prosenttiyksikköä vuosina 2016–2020. Rahapolitiikan välittymiskanavat ovat

¹ Ks. <https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2017/html/sp170410.en.html>.

² Ks. <https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2018/html/ecb.sp180205.en.html>.

³ Päätöslauselma on luettavissa Euroopan parlamentin verkkosivuilla osoitteessa <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2018-0025+0+DOC+XML+V0//FI>.

⁴ Vastauksessa ei käsitellä päätöslauselmassa esitettyjä pankkiunioniin liittyviä kannanottoja. Niitä käsitellään [EKP:n pankkivalvonnan toimintakertomuksessa](#), ja niihin liittyvä erillinen vastaus julkaistaan myöhemmin tänä vuonna.

⁵ Ks. 25.2.2016 annettu Euroopan parlamentin päätöslauselma Euroopan keskuspankin vuosikertomuksesta 2014, kohta 23. Päätöslauselma on luettavissa osoitteessa <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+TA+P8-TA-2016-0063+0+DOC+PDF+V0//FI>.

toimineet hyvin, joten edellytykset ovat kohdallaan, jotta inflaatio voi palautua kestävästi hieman alle kahteen prosenttiin.

Päätöslauselmassa viitataan tarkoituksenmukaisen luotontarjonnan puutteeseen. Käytettävissä olevien tietojen perusteella EKP:n rahapoliittisilla toimilla on kuitenkin pystytty tehokkaasti helpottamaan yleisiä rahoitusoloja ja tukemaan yrityksille ja kotitalouksille suunnatun luotonannon elpymistä.

Tuoreiden tietojen mukaan lainakannan kehityksen vähittäinen elpyminen on jatkunut. Kotitalouksien ja yritysten lainakannan kasvu on piristynyt selvästi vuoden 2014 puolivälin jälkeen (yrityslainakannan yli 6 prosenttiyksikköä ja kotitalouksienkin lainakannan yli 3 prosenttiyksikköä), kun EKP:n rahapoliittisten toimien vaikutus on välittynyt eteenpäin. Yritysten lainakasyntä on pankkien luotonantokyselyn tulosten perusteella vilkastunut huomattavasti vuodesta 2015 alkaen, ja se tukee edelleen lainakannan kasvun asteittaista elpymistä.⁶

Päätöslauselmassa kannustetaan parantamaan pk-yritysten lainansaantia entisestään. Kuitenkin juuri pk-yritykset vaikuttavat hyötäneen erityisen paljon ohjauksorkojen paremmasta välittymisestä sen jälkeen, kun luotonantoa alettiin tukea tehostetusti kesäkuussa 2014.

Tuoreimman euroalueen yritysten rahoituksensaantia kartoittanen ns. SAFE-kyselyn tulokset (huhti-syyskuulta 2017) vahvistavat, että pk-yritysten ulkoisen rahoituksen saanti on kohentunut jatkuvasti, kun pankkien luotonmyöntöhalukkuus on lisääntynyt ja talousnäkyvät ovat parantuneet – myös niissä maissa, jotka kärsivät kriisistä eniten. Rakenteellisista eroista huolimatta hyvin pienten pankkilainojen (joiden voidaan katsoa edustavan pk-yrityslainoja) korot laskivat noin 1,99 prosenttiyksikköä kesäkuun alun 2014 ja tammikuun lopun 2018 välisenä aikana, kun taas suurten lainojen korot laskivat samalla jaksolla noin 0,97 prosenttiyksikköä.

EKP seuraa epätavanomaisten rahapoliittisten toimiensa sivuvaikutuksia ja tiedottaa niistä säännöllisesti. Se myös ottaa ne huomioon rahapolitiikassaan, jos ne haittaavat ensisijaisen hintavakaustavoitteen saavuttamista.

Toistaiseksi näyttää siltä, että sivuvaikutukset ovat olleet kaiken kaikkiaan vähäisiä. Ei esimerkiksi ole näyttöä siitä, että omaisuuserien hinnoissa esiintyisi euroalueella laaja-alaista yliarvostusta. Luotonannon vaatimaton kehitys tukee arviota, että tällä hetkellä ei juuri ole vaaraa liiallisesta luotonannon kasvusta ja varallisuushintojen vääristymisestä. Uusien asuntoluottojen kasvu on kuitenkin vahvaa, joten pankkien luottokannan kehitystä on syytä seurata tarkasti erityisesti alueilla, joilla asuntojen hinnat nousevat voimakkaasti ja hinta-arviot ovat perustason yläpuolella. On muiden politiikan alojen tehtävä ryhtyä toimiin, jos rahapolitiikan sivuvaikutukset alkavat aiheuttaa huolta, elleivät ne sitten haittaa hintavakauden saavuttamista euroalueella. Jos siis esimerkiksi joillakin toimialoilla tai joissakin maissa alkaa esiintyä merkittäviä varallisuushintakuplien riskejä, olisi otettava käyttöön kohdennettuja makrovakaustoimia, kuten eräillä alueilla on jo tehtykin. On myös syytä muistaa, että

⁶ Vastauksena huomautukseen, että lavean ja suppean rahan kasvuvauhtien ero kertoisi rahapoliittisista poikkeamista, voidaan todeta, että M3:n kasvu on ollut vankkaa siitä lähtien, kun laajennetusta omaisuuserien osto-ohjelmasta ilmoitettiin. On kuitenkin totta, että M3:n kasvun taustalla oli ennen kaikkea likvideimpien erien kehitys, sillä kun korkotaso oli hyvin alhainen ja tuottokäyrä litteä, likvidien talletusten vaihtoehtokustannukset olivat pienet. Tätä korostetaan myös vuosikertomuksessa.

talouden elpymistä ja hintavakautta tukeva rahapolitiikka vahvistaa myös merkittävällä tavalla kuluttajien, yritysten ja rahoituslaitosten häiriönsietokykyä.

Päätöslauselmassa ilmaistaan myös huoli siitä, että loiva tuottokäyrä voisi heikentää pankkijärjestelmän vakautta ja kannattavuutta. Voidaan todeta, että EKP:n rahapoliittisten toimien vaikutus näyttää olleen toistaiseksi varsin lievä.

Talousnäkymien kohentumisesta aiheutuvat myönteiset vaikutukset luottojen laatuun (ja siis pankeille arvonalennuksista aiheutuviin kustannuksiin) ja luotonantomääriin suurin piirtein kumoavat päinvastaiset vaikutukset, jotka aiheutuvat nettomääräisten korkomarginaalien pienenemisestä sen vuoksi, että tuottokäyrä on loiva eivätkä talletuskorot enää jousa alaspäin. Pankkien kannattavuudessa on kuitenkin edelleen parantamisen varaa, vaikka suhdannesidonnaiset haasteet ovatkin vähitellen väistymässä. Kannattavuusongelmien taustalla ovat rakenteelliset tekijät, kuten kustannustehokkuuden, tulonmuodostuksen ja hajauttamisen puutteet sekä järjestämättömien saamisten suuri määrä (joissakin maissa).

EKP on vuosien saatossa mukauttanut rahapoliittisia toimiaan, joilla se on reagoinut kriisiin, jotta niillä voitaisiin vastata euroalueen kulloisiinkin haasteisiin. Tällä hetkellä niistä muodostuu monipuolinen kokonaisuus, johon kuuluu sekä tavanomaisia toimia että niitä täydentäviä epätavanomaisia toimia.

Epätavanomaisiin toimiin lukeutuvat muun muassa kohdennetut pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot, talletusmahdollisuuden negatiivinen korko, mittava omaisuuserien osto-ohjelma sekä ohjauskorkojen ja omaisuuseräostojen kehitystä koskeva ennakoiva viestintä. EKP:n rahapolitiikan ohjausjärjestelmällä on monipuolinen teoreettinen perusta. EKP:n rahapoliittisten päätösten tukena käytetään lukuisia analyyttisiä välineitä, joita EKP on kehittänyt sekä itse että usein myös yhdessä kansallisten keskuspankkien kanssa eurojärjestelmän erilaisissa työryhmissä. Näitä välineitä esitellään muun muassa EKP:n Talouskatsauksissa, EKP:n verkkosivujen oheistieto-osuudessa, Occasional Paper- ja Working Paper -sarjojen julkaisuissa, tutkimuskatsauksissa ja johtokunnan jäsenten puheissa. Lisäksi EKP osallistuu aktiivisesti ajatustenvaihtoon ja keskuspankkien rahapolitiikkavälineistön jatkokehittämiseen keskuspankki- ja tiedeyhteisöissä. EKP onkin järjestänyt suuren määrän työpajoja ja seminaareja, ja se aikoo jatkossakin kertoa käyttämänsä teoreettisen viitekehyksen kehityksestä kaikkien näiden kanavien välityksellä.

1.2 Yrityssektorin velkapapereiden osto-ohjelma osana rahapolitiikan toteuttamista

Päätöslauselman kohdissa 28 ja 29 käsitellään erityisesti yrityssektorin velkapapereiden osto-ohjelmaa. Muita rahapolitiikan toteuttamista koskevia seikkoja tarkastellaan kohdissa 5, 6, 38 ja 47.

Yrityssektorin velkapapereiden osto-ohjelma on osaltaan vaikuttanut siihen, että yritysten joukkolainaemissiot ovat lisääntyneet euroalueella ilman, että pankkien luotonanto yrityksille olisi vastaavasti vähentynyt. Pankkien luotonantokyselyn tulokset vahvistavat näkemyksen. Kyselyssä ne euroalueen

pankit, joiden mukaan markkinaehtoisen velkarahoituksen käyttö on vaikuttanut keskimäärin kielteisesti yritysten lainakysyntään, muodostivat vuoden 2016 toisen neljänneksen ja vuoden 2017 neljännen neljänneksen välisenä aikana pienemmän nettomääräisen osuuden kuin vuoden 2016 maaliskuussa, jolloin yrityssektorin velkapapereiden osto-ohjelman käynnistämisestä ilmoitettiin. Lisäksi on viitteitä siitä, että osto-ohjelma olisi hyödyttänyt välillisesti myös niitä yrityksiä, joilla on vain rajallinen pääsy tai ei lainkaan pääsyä joukkolainamarkkinoille: osa niistä yrityksistä, joiden liikkeeseen laskemia joukkolainoja eurojärjestelmä voi ostaa, on nimittäin alkanut turvautua rahoituksen hankinnassaan muihin lähteisiin kuin pankkilainoihin, minkä vuoksi pankkien taseissa on ollut enemmän kapasiteettia pienempien yritysten lainatarpeen täyttämiseen. Lisäksi SAFE-kyselyn viimeaikaiset tulokset ovat osoittaneet, että pk-yritysten ulkoisen rahoituksen saanti on jatkuvasti helpottunut vuodesta 2014 alkaen – eli aikana, jolloin käytössä on ollut monenlaisia epätavanomaisia rahapoliittisia toimia. Samanlainen kuva syntyy tarkasteltaessa yrityksille myönnettyjä hyvin pieniä lainoja, joiden voidaan katsoa edustavan pk-yrityslainoja: niiden kanta on ollut vakaassa kasvussa vuodesta 2014.

Päätöslauselmassa EKP:tä kehoitetaan soveltamaan yrityssektorin velkapapereiden osto-ohjelman eri osatekijöiden suhteen täyttä avoimuutta. Vastauksena voidaan todeta, että EKP julkaisee osto-ohjelmasta runsaasti

tietoja. EKP julkaisee yrityssektorin velkapapereiden omistuksista viikoittain koostetiedot, kuten yhteisen arvopaperiluettelon, josta käy myös ilmi, minkä kansallisen keskuspankin hallussa mitään arvopapereita on.⁷ Lisäksi EKP on julkaissut Talouskatsauksissaan kehikoita, joissa kerrotaan tarkemmin osto-ohjelman toiminnasta ja ohjelmassa ostetuista arvopapereista. Parantaakseen avoimuutta ja yrityssektorin velkapapereiden osto-ohjelman ymmärtämistä EKP ryhtyi lokakuussa 2017 julkaisemaan puolivuositietoa siitä, miten ostetut joukkolainat jakautuvat toimialan, luottoluokituksen ja riskinsijaintimaan mukaan ja miten jakauma vastaa ostokelpoisen velkapaperikannan jakaamaa. Lisäksi EKP ryhtyi marraskuussa julkaisemaan kuukausitietoja erääntyneiden yrityssektorin velkapapereiden määrästä sekä odotuksiin perustuvia tietoja seuraavan kahdenoista kuukauden aikana erääntyvistä velkapapereista. Tiedot päivitetään kuukausittain. EKP:n verkkosivuille on koottu ohjelmaa koskevia kysymyksiä ja vastauksia (englanniksi), joista käyvät ilmi kaikki tarvittavat tiedot yrityssektorin velkapapereiden osto-ohjelman toteutuksesta.⁸

EKP on kyllä sitoutunut avoimuuteen laajennetun omaisuuserien osto-ohjelman toteutuksen suhteen, mutta tarkkojen omistustietojen julkaiseminen heikentäisi osto-ohjelman tehoa hintavakauden ylläpitämisessä EKP:n tehtävän mukaisesti. Jos markkinaosapuolille annettaisiin yritystason tiedot kunkin keskuspankin omistuksista, ne voisivat pyrkiä hyödyntämään tietoja esimerkiksi

ennakoimalla eurojärjestelmän arvopaperiostoja ja ohjaamalla markkinahintoja tietoisesti siten, että osto-ohjelma – ja sen myötä merkittävä osa EKP:n neuvoston päättämistä epätavanomaisista rahapoliittisista toimista – menettäisi tehoaan. Arvopaperikohtaisten tietojen viivästettykin julkaiseminen vähentäisi omaisuuserien

⁷ Ks. <https://www.ecb.europa.eu/mopo/implement/omt/html/index.en.html>.

⁸ Ks. <https://www.ecb.europa.eu/mopo/implement/omt/html/cspp-qa.en.html>.

osto-ohjelman joustavuutta ja siten ohjelman tehoa. EKP:n neuvosto voi myöhemmin päättää arvionsa pohjalta, onko yrityssektorin velkapapereiden omistuksista mahdollista tiedottaa avoimemmin, kun ohjelman netto-ostojen vaihe on päättynyt.

Päätöslauselmassa ilmaistiin huolia vakuudeksi toimitettujen ei-jälkimarkkinakelpoisten ja omaisuusvakuudellisten arvopaperien määrästä. Vastauksena voidaan todeta, että eurojärjestelmä on alusta alkaen hyväksynyt luotto-operaatioissaan vakuudeksi laajan joukon erilaisia omaisuuseriä, jotta voidaan varmistaa, että rahapolitiikan toteutus on tehokasta ja tuloksellista.

Kun vakuudeksi hyväksytään laaja joukko omaisuuseriä, rahapolitiikkaa pystytään toteuttamaan sujuvasti ja tehokkaasti. Eurojärjestelmä on laatinut vakuushallintaa varten yksityiskohtaiset vakuuskelpoisuutta ja vakuuksien käyttöä koskevat vaatimukset sekä riskienhallintamenettelyt. Vaatimukset ja menettelyt ovat julkisia, ja EKP julkaisee päivittäin luettelon vakuudeksi hyväksyttävistä jälkimarkkinakelpoisista omaisuuseristä. Näin kaikilla on mahdollisuus muodostaa selkeä kuva vaatimuksista sekä yhtäläiset toimintaedellytykset. Jotta eurojärjestelmä voi suojautua erityyppisiin omaisuuseriin liittyviltä riskeiltä (luotto-, markkina- ja likviditeettiriskeiltä), vakuuskelpoisuusvaatimuksiin ja riskienhallintamenettelyihin sisältyy muun muassa luottoluokitusta koskevat vähimmäisvaatimukset sekä aliarvostusasteikko, jossa omaisuuserätyypit on jaettu aliarvostusluokkiin sen mukaan, millaisia riskejä niihin liittyy, miten pitkä niiden jäljellä oleva maturiteetti on ja mikä niiden laatuluokka on. Eurojärjestelmä katsookin, ettei tietyn omaisuuseräluokan lisääntynyt vakuuskäyttö sinänsä vielä aiheuta huolta. Lisäksi riskienhallinta- ja arvostussäännöt julkaistaan EKP:n verkkosivuilla.⁹

Päätöslauselmassa ilmaistaan jälleen huolia TARGET2-saldoista. EKP:n analyysien perusteella TARGET2-saldojen muutokset johtuvat pitkälti omaisuuserien osto-ohjelmassa tehtyihin ostoihin liittyvistä likviditeettivirroista, eli ne eivät kerro rahoitusmarkkinoiden häiriöiden uusiutumisen.

Kuten EKP on useaan otteeseen todennut sekä Euroopan parlamentissa¹⁰ että eri julkaisuissa¹¹, ostoihin liittyvästä katteensirrosta aiheutuu rajatylittäviä maksuja sekä muutoksia TARGET2-saldoihin. Myös myöhemmät sijoitussalkkujen uudelleenjärjestelyt voivat vaikuttaa näihin saldoihin.

On syytä muistaa, että hätärahoituksena annettava maksuvalmiusapu on tällä hetkellä kansallisten keskuspankkien vastuulla. Hätärahoituksena annettava maksuvalmiusapua koskeva sopimus tehtiin 17.5.2017. Sopimukseen on kirjattu tiedot, jotka EKP:n neuvosto tarvitsee voidakseen arvioida Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön (jäljempänä

⁹ Säännöt on kirjattu eurojärjestelmän rahapolitiikan kehityksen täytäntöönpanosta annettuihin suuntaviivoihin EKP/2014/60 ja eurojärjestelmän rahapolitiikan kehityksen täytäntöönpanossa sovellettavasta markkina-arvon aliarvostuksesta annettuihin suuntaviivoihin EKP/2015/35. Eurojärjestelmän hyväksymien vakuuksien arvostus- ja riskienhallintasääntöjä käydään lisäksi läpi EKP:n julkaisussa "The financial risk management of the Eurosystem's monetary policy operations" vuodelta 2015.

¹⁰ Ks. muun muassa [EKP:n pääjohtajan kommentit](#) Euroopan parlamentin talous- ja raha-asioiden valiokunnassa maanantaina 20.11.2017 pidetyssä säännöllisessä kuulemistilaisuudessa.

¹¹ Ks. kehikko "[The ECB's asset purchase programme and TARGET balances: monetary policy implementation and beyond](#)" Talouskatsauksen numerossa 3/2017, kehikko "[TARGET balances and the asset purchase programme](#)" Talouskatsauksen numerossa 7/2016 ja Occasional Paper -sarjan julkaisu "[The Eurosystem's asset purchase programme and TARGET balances](#)".

”EKPJ:n perussääntö”) artiklan 14.4 mukaisesti, onko hätärahoituksen antaminen ristiriidassa EKPJ:n ja eurojärjestelmän tavoitteiden ja tehtävien kanssa. Maksuvalmiusavun antamisesta hätärahoituksena huolehtii asiaankuuluva kansallinen keskuspankki – tai monessa maassa toimivien pankkiryhmien tapauksessa mahdollisesti useampi kansallinen keskuspankki yhdessä. Päätöslauselman mukaan tällaisen maksuvalmiusavun tarjoamista voitaisiin selventää edelleen. Vastauksena voidaan todeta, että hätärahoituksena annettavaa maksuvalmiusapua koskevassa sopimuksessa käytetty käsite ”rahoituslaitos” kattaa tarkoituksella laajan joukon mahdollisia avunsaajia. Käsite ei vastaa vakavaraisuusasetukseen (asetus (EU) N:o 575/2015) sisältyvää rahoituslaitoksen määritelmää. Näin otetaan huomioon se, että hätärahoituksena annettavaa maksuvalmiusapua voidaan käyttää myös rahoitusvakaustarkoituksessa, eli sitä voidaan antaa tarvittaessa myös muunlaisille laitoksille kuin euroalueelle sijoittautuneille luottolaitoksille.

2 Pankkiunioni ja muut Euroopan unionin rahoitusjärjestelmän rakenteeseen liittyvät seikat

Vaikka päätöslauselman pääasiallisena tarkoituksena ei ollut käsitellä EKP:n pankkivalvontatehtäviä, kohdissa 4, 23, 26, 27, 31, 32, 33 ja 39 käsitellään useita pankkiunioniin ja pääomamarkkinaunioniin liittyviä näkökohtia.

EKP tukee kaikkia pyrkimyksiä pankkiunionin loppuun saattamiseksi ja euroalueen rahoitussektorin häiriönsietokyvyn vahvistamiseksi. EU:n

pankkisektorin tila on viime vuosina parantunut vahvistetun vakavaraisuussääntelyn ja valvonnan sekä ennen kaikkea pankkiunionin perustamisen myötä.

Osingonmaksuista huolimatta euroalueen pankkien ydinpääomasuhde kasvoi 11,6 prosentista 13,6 prosenttiin vuoden 2014 neljännen neljänneksen ja vuoden 2016 neljännen neljänneksen välisenä aikana.¹² Pankkiunioni on kuitenkin vielä keskeneräinen. Nykyistä suotuista taloustilannetta tulisi hyödyntää sen loppuunsaattamisessa ja näin varmistaa, että se on valmiina kaikkein vakavimpiakin kriisitilanteita varten. EKP arvostaa, että päätöslauselmassa korostetaan eurooppalaisen talletussuojajärjestelmän merkitystä. Se muodostaa pankkiunionin kolmannen pilarin ja vahvistaa osaltaan olennaisesti talous- ja rahaliiton häiriönsietokykyä. EKP:n näkemyksen mukaan pankkiunionin tulisi edetä mahdollisimman pian kohti täysin yhteisvastuullista eurooppalaista talletussuojajärjestelmää. Riskit ovat vähentyneet merkittävästi, mikä on edistänyt neuvottelujen talletussuojajärjestelmän ensimmäiseen vaiheeseen siirtymisestä sekä sopimuksen saavuttamista siitä, millainen eurooppalaisen talletussuojajärjestelmän tulisi olla valmiina. Tämä ei poista tarvetta ryhtyä muihin laadullisiin toimiin riskien vähentämiseksi siirryttäessä kohti täysimittaista eurooppalaista talletussuojajärjestelmää.

¹² Otos sisältää 103 merkittävää laitosta, jotka raportoivat riskipainotetut saamiset (COREP-raportoinnissa) ja kokonaisvarat (FINREP-raportoinnissa) kaikkina ajanjaksoina vuoden 2014 neljännen neljänneksen ja vuoden 2017 toisen neljänneksen välillä.

Luonnos pankeille annettaviksi lisäohjeiksi järjestämättömien saamisten käsittelystä oli alun perinkin tarkoitettu selventämään valvontaodotuksia ja toimimaan lähtökohtana kunkin pankin kanssa käytävässä valvontadialogissa osana valvojan arviointiprosessia, kuten valvontaelimen puheenjohtaja korosti asiaa koskevissa julkisissa kuulemistilaisuuksissa. Tarkoituksena ei missään vaiheessa ollut toimien automaattinen soveltaminen. Kuulemismenettelyn yhteydessä saadut vastaukset käytiin läpi huolellisesti, ja myös Euroopan parlamentin jäsenten ilmaisemat oikeudelliset huolet otettiin huomioon kaikilta osin. Niiden pohjalta viimeisteltiin järjestämättömien saamisten käsittelyä koskevat EKP:n lisäodotukset, jotka julkaistiin 15.3.2018.¹³

Päätöslauselmassa edellytetään stressitestejä, jotka ovat kattavuudeltaan laajoja, menetelmiltään asianmukaisia ja vahvoja. Tämä on myös EKP:n kanta. Lisäksi on olennaista korostaa kohdennettujen, riskikohtaisten analyysien tärkeyttä. Ne täydentävät sekä valvojien että pankkien kannalta joustavasti ja tehokkaasti pankkivalvontaviranomaisten suorittamia kattavia ja laajoja stressitestejä. EKP ja muut EU:n viranomaiset sekä kansalliset viranomaiset ovat viime aikoina esimerkiksi mukauttaneet vuoden 2018 EU:n laajuudessa stressitestissä käytettävää menetelmää siten, että siinä otetaan huomioon uusi IFRS 9 -tilinpäätössäännöstö ja muiden kuin korkotuottojen laajennetut mallinnusvaatimukset. Stressitestimenetelmien mukauttaminen markkina- ja lainsäädäntökehitykseen on oleellisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa, että stressitestit ovat jatkossakin tehokkaita valvonnan välineitä. Huomionarvoista myös on, että EKP toteutti vuonna 2017 rahoitustoiminnan korkoriskiä keskittyneen stressitestin.

EKP hyväksyy päätöslauselman edellytyksen, että pääomamarkkinaunioni toteutetaan vaiheittain ja oikea-aikaisesti ja että se saatetaan päätökseen kaikilta osin. EKP on kannattanut pääomamarkkinaunionia voimakkaasti sen kehittämisprojektin alusta lähtien, kuten EKP selvensi kannanotossaan, jonka se esitti Euroopan komission järjestämässä pääomamarkkinaunionin vuoden 2017¹⁴ väliarviointia koskevassa julkisessa kuulemisessa. Lisätoimia tarvitaan esimerkiksi maksukyvyttömyysmenettelyjen yhdenmukaistamisessa, verotuksessa ja yhtiölainsäädännössä, jotta rahoitusmarkkinoiden yhdentymistä haittaavat rajatylyt esteet saadaan poistettua. Varojen takaisinsaantimenettelyjen tulisi olla nopeampia ja edullisempia. Lisäksi toimia, jotka keskittyvät markkinarahoituksen saatavuuden edistämiseen on täydennettävä muilla, pankkirahoituksesta riippuvaisille yrityksille suunnatuilla politiikkatoimilla. Pääomamarkkinaunioni vaatii huomattavaa kunnianhimoa myös jäsenvaltioilta, joiden on oltava valmiina poistamaan lainsäädännöllisiä ja muita esteitä rajat ylittäviltä pääomavirroilta. Kaikkien osapuolten tulisi tehostaa toimia pääomamarkkinaunionin luomiseksi.

Vaikka EKP ei ole neuvotteluosapuoli Ison-Britannian EU-erossa, se seuraa tarkasti asiaan liittyviä kehityskulkuja ja varsinkin niitä, jotka voivat vaikuttaa rahapolitiikan välittymiseen, rahoitusjärjestelmän vakauteen, pankkivalvontaan

¹³ https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/pub/pdf/ssm.npl_addendum_201803.fi.pdf

¹⁴ https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/ECB_contribution_to_EC_consultation_on_CMU_mid-term_review_201705.en.pdf

tai maksujärjestelmien häiriöttömään toimintaan. EKP odottaa pankkien valmistautuvan kaikkiin mahdollisiin lopputuloksiin, mukaan luettuna tilanne, jossa Iso-Britannia eroaa EU:sta ilman sopimusta ja siirtymäaika. EKP on ilmoittanut euroalueelle siirtymistä harkitseville pankeille ajan, jonka valvojat tarvitsevat uusien hakemusten käsittelyyn. EKP:n ja kansallisten valvontaviranomaisten odotuksena on, että pankit, jotka haluavat siirtää toimintansa euroalueelle tai laajentaa sitä euroalueella ja tarvitsevat luvan (laajennettuun) toimintaansa Brexitin jälkeen, lähettävät toimilupahakemuksensa mahdollisimman pian, mutta viimeistään vuoden 2018 toisella neljänneksellä. Jos hakemus lähetetään tämän jälkeen, sen käsittelyä ennen huhtikuuta 2019 ei voida taata. Pankkien tulee itse varmistaa, että niillä on ajoissa valmiina kaikki tarvittavat luvat toimintaansa varten. Kuten EKP:n pankkivalvontasivuilla julkaistussa kysymys- ja vastausasiakirjassa todetaan, EKP ja toimivaltaiset kansalliset viranomaiset voivat myöntää pankeille pidemmän valmistautumisajan tiettyjen valvontaodotusten täyttämistä varten. Jos Ison-Britannian erosopimukseen kuitenkin sisältyy siirtymäaika, pankkien odotetaan toteuttavan sen kuluessa Brexit-suunnitelmansa ja täyttävän Brexitiin liittyvät yhteisen pankkivalvontamekanismin valvontaodotukset.

3 Markkinainfrastruktuuriin ja maksujärjestelmiin liittyvät seikat

Päätöslauselman kohdassa 34 käsitellään EKP:n suositusta muuttaa EKPJ:n perussäännön artiklaa 22, ja kohdassa 39 käsitellään komission ehdotusta Euroopan markkinarakenneasetuksen muuttamisesta. Päätöslauselman kohdissa 35–37 käsitellään useita rahaan ja maksamiseen liittyviä näkökohtia.

EKP arvostaa keskusteluja, joita Euroopan parlamentissa on käyty EKP:n suosituksesta muuttaa EKPJ:n perussäännön artiklaa 22. Kuten EKP:n pääjohtaja Mario Draghi totesi ollessaan talous- ja raha-asioiden valiokunnan kuultavana 26.2.2018¹⁵, EKP tarvitsee työkaluja, joilla käsitellään riskejä tietyillä, yhteisen rahapolitiikan ja maksujärjestelmien häiriöttömän toiminnan kannalta olennaisilla osa-alueilla. EKP on valmis osallistumaan parlamentin keskusteluihin ja antamaan lisätietoja.

EKP on vahvasti samaa mieltä Euroopan parlamentin kanssa siitä, että kolmansien maiden keskusvastapuolten tunnustamismenettelyjä on vahvistettava erityisesti euromääräisiä tapahtumia selvittävien vastapuolten osalta. Euroopan unionin valuuttoja liikkeeseen laskevien keskuspankkien, mukaan luettuna eurojärjestelmän, tulisi osallistua prosessin kaikkiin vaiheisiin, jotta ne voivat seurata ja valvoa riskejä, joita keskusvastapuolet mahdollisesti aiheuttavat rahapolitiikan välittymiselle ja maksujärjestelmien häiriöttömälle toiminnalle. EKP painottaa, että olennainen EU-lainsäädäntö – kuten Euroopan markkinarakenneasetuksen muutos – on tärkeää viedä päätökseen hyvissä ajoin ennen Brexitiä. Näin voidaan varautua kaikkiin mahdollisiin tilanteisiin, myös tilanteeseen, jossa Iso-Britannia eroaa EU:sta ilman sopimusta.

¹⁵ Katso https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2018/html/ecb.sp180226_1.en.html.

EKP on samaa mieltä siitä, että digitaalisen keskuspankkivaluutan, jota kutsutaan myös digitaaliseksi rahaperustaksi, merkityksen ja seurausten tutkiminen on tärkeää. Kun rahoitusmarkkinat ovat tiiviisti sidoksissa toisiinsa, keskuspankin päätöksellä laskea liikkeeseen digitaalinen keskuspankkivaluutta suuren yleisön käyttöön voisi olla vaikutuksia myös sen oman toimivalta-alueen ulkopuolella. EKP:n mahdollisesta lopullisesta kannasta huolimatta on tärkeää tutkia digitaalisen rahaperustan luonnetta, mahdollisia syitä sen liikkeeseenlaskuun sekä sen mahdollisia seurauksia euromaksujärjestelmille, pankkisektorille ja ennen kaikkia rahoitusjärjestelmän vakaudelle ja rahapolitiikan sujuvalle harjoittamiselle.

Jäsenvaltiot ovat toistuvasti konsultoineet EKP:tä suunnitelmistaan tiukentaa käteismaksurajoja myös muiden kuin vähittäismaksujen osalta, ja rajoitusten on suunniteltu koskevan myös yksityishenkilöiden välisiä maksutapahtumia.

Koska euro on euroalueen ainoa fyysinen raha, joka mahdollistaa välittömät maksut ja on keskuspankkien eli laillisten liikkeeseenlaskijoiden takaama, ja koska merkittävä osa maksuista tehdään käteisrahalla, käteismaksujen lisärajoituksia suunnittelevien euroalueen maiden tulisi arvioida perusteellisesti toimien vaikutusta ja sitä, kuinka asianmukaisia ja tehokkaita ne ovat tavoiteltujen päämäärien saavuttamisessa. Päätöslauselmassa ehdotetaan, että liikkeeseen laskettaisiin Kaarle Suuren kuvalla varustettuja, laillisina maksuvälineinä toimivia euroseteleitä. EKP:n mielestä olisi hyvä ehdottaa eurokolikoihin liittyviä asioita koordinoivalle Euroopan komissiolle, että kaikki 19 euroalueen maata laskisivat liikkeeseen Kaarle Suuren kuvalla varustetun erikoisrahan. Vastaavilla, kaikkien euromaiden yhdessä liikkeeseen laskemilla erikoiskolikoilla on aiemminkin juhlistettu useita Euroopan historian merkkitapahtumia.¹⁶

4 EKP:n institutionaaliset kysymykset

Päätöslauselman kohdissa 1, 2, 41–46 ja 48 käsitellään useita EKP:n institutionaalisia kysymyksiä ja EKP:n toimintaa.

EKP yhtyy päätöslauselmaan siltä osin, että EKP:n riippumattomuus on säilytettävä ja samalla on varmistettava EKP:n riittävä vastuuvollisuus tehtäviensä hoidosta. Riippumattomuus ja tilivelvollisuus ovat saman asian kaksi eri puolta.¹⁷ Päätöslauselmassa esitetään positiivinen arvio tilivelvollisuutta koskevista Euroopan parlamentin ja EKP:n välisistä nykyjärjestelyistä. Päätöslauselmassa kehoitetaan kehittämään edelleen EKP:n kanssa käytävää vuoropuhelua tarkentamalla sitä sekä lisäämällä sen vuorovaikutteisuutta ja merkitystä. Samalla parlamentti suhtautuu myönteisesti EKP:n pääjohtajan neljännesvuosittaisiin kuulemisiin ja johtokunnan muiden jäsenten kanssa järjestettäviin lisätapaamisiin sekä EKP:n kirjallisiin vastauksiin. Vaikuttaa lisäksi

¹⁶ Vuonna 2007 juhlistettiin Rooman sopimuksen allekirjoittamisen 50-vuotispäivää, vuonna 2009 talous- ja rahaliiton kymmenenvuotispäivää, vuonna 2012 eurosetelien ja -kolikoiden käytön kymmenenvuotispäivää ja vuonna 2015 EU-lipun kolmekymmentävuotispäivää.

¹⁷ Ks. Benoît Cœurén puhe maaliskuulta 2017 (https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2017/html/sp170328_1.en.html) ja Yves Mersch'n puhe syyskuulta 2017 (<https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2017/html/ecb.sp170904.en.html>).

siltä, että yleiseen kehotukseen EKP:n avoimuuden lisäämisestä on vastattu, koska päätöslauselmassa annetaan tunnustusta tavoitteen saavuttamiseksi toteutetuille EKP:n viimeaikaisille toimille.

Päätöslauselman kehotusta EKP:n sisäisen tarkastuksen komitean jäsenten riippumattomuuden varmistamisesta on tarkasteltava yhdessä EKP:n äskettäisen, asiaa koskevan päätöksen kanssa. EKP:n neuvosto hyväksyi 2.11.2017 tarkastuskomitean uudistetun mandaatin, jossa muutettiin komitean jäsenten valintakriteereitä siten, että niissä otetaan huomioon EKP:n laajentuneet tehtävät ja että ne mahdollistavat ulkopuolisten jäsenten valinnan muidenkin kuin keskuspankkitoimintaan perehtyneiden virkamiesten tai asiantuntijoiden keskuudesta. Mandaatin edellisen version tapaan uudistetussa mandaatissa on selkeä säännös tarkastuskomitean jäsenten riippumattomuudesta. Syvälinen käsitys EKP:n tehtävistä, toimintaprosesseista ja -menettelyistä on kuitenkin paljon tärkeämpi seikka kuin mahdolliset riippumattomuuskysymykset arvioitaessa politiikka- ja toimintaperiaatteita ja niihin liittyvien riskien kehitystä. Itse asiassa komitean jäsenten perusteellinen asiantuntemus, asema ja luottamuksellinen suhde EKP:n neuvostoon ovat mahdollistaneet useiden EKP:n hallinto- ja valvontajärjestelmään tehtyjen parannusten toteuttamisen.

Päätöslauselmassa kehoitetaan varmistamaan, ettei EKP:n eettisen komitean puheenjohtajana toimi entinen pääjohtaja tai kukaan muu EKP:n neuvoston entinen jäsen. EKP kuitenkin toteaa, että sillä ei ole epäilyksiä komitean nykyisen puheenjohtajan sopivuudesta tehtävään. On hyvin epätodennäköistä, että EKP:n neuvoston entiset jäsenet heikentäisivät eettisen komitean tehtävien puolueettoman ja objektiivisen hoidon. Itse asiassa eettisen komitean puheenjohtajana toimivan EKP:n entisen pääjohtajan maineesta on ollut hyötyä erityisesti tilanteissa, joissa komitean on pitänyt tehdä yhteistyötä kansallisten viranomaisten kanssa. Lisäksi se, että EKP:n entinen pääjohtaja on valmis toimimaan tällaisen komitean puheenjohtajana, on EKP:n sisällä vahva viesti siitä, että eettinen toiminta otetaan vakavasti johdon ylimmällä tasolla.

Päätöslauselmassa korostetaan, että EKP:n johtokunnan jäsenten olisi periaatteessa pidättäytyttävä toimimasta jäsenenä foorumeissa, joissa on mukana EKP:n valvomien pankkien johtajia. Toisaalta siinä todetaan, että jäsenyys on mahdollista, jos se on yleisesti vakiintuneen maailmanlaajuisen käytännön mukainen ja jos EKP osallistuu foorumeihin muiden keskuspankkien kanssa. On tärkeää ottaa huomioon, että EKP:n päätöksentekijöiden tulee pysyä ajan tasalla talous- ja rahoitusmarkkinatilanteen maailmanlaajuisesta kehityksestä, jotta EKP voi hoitaa tehtävänsä asianmukaisesti. Näin ollen EKP ja sen johtokunnan jäsenet käyvät säännöllistä vuoropuhelua laajan sidosryhmän kanssa ja osallistuvat toimintaan eri foorumeilla, joiden jäsenenä on luonnollisesti myös valvottavia pankkeja. Tapaamiset tapahtuvat selkeästi valvontayhteyksien ulkopuolella, ja johtokunnan jäsenet noudattavat täysin EKP:n vankkaa hallinto- ja valvontajärjestelmää, mukaan luettuna EKP:n neuvoston ja johtokunnan jäsenten menettelytapaohjeet, Euroopan keskuspankin johtokunnan jäsenten ulkoista viestintää ohjaavat periaatteet sekä ammatillinen salassapitovelvollisuus ja ammatillisen riippumattomuuden velvollisuus.

Päätöslauselmassa kehoitetaan EKP:tä hyväksymään selkeät ja julkisesti saatavilla olevat toimintaperiaatteet väärinkäytösten paljastamista varten, ja ne ovatkin jo valmiiksi EKP:n pohdittavana. EKP:n toimintaperiaatteiden vahvistaminen väärinkäytösten paljastamista varten sisältyy EKP:n vuosien 2018–2020 strategiaan prioriteetteihin ja toimintatavoitteisiin. Periaatteiden kehitystyö on jo meneillään.

Vastauksena päätöslauselman toteamukseen EKP:n nykyisestä työntekijöiden palkkausmenettelyistä EKP huomauttaa aloittaneensa vuoropuhelun henkilöstön edustajien kanssa mahdollisten puutteiden arvioimiseksi ja korjaamiseksi. EKP on yhteistyössä henkilöstön edustajien kanssa vähentänyt viime vuosina merkittävästi vuokratyöntekijöiden käyttöä. EKP on esimerkiksi luonut noin 170 työpaikkaa, joilla on korvattu vuokratyöntekijäsopimuksia EKP:n eri toimialoilla. Lisäksi päätöslauselmassa kehoitetaan EKP:tä varmistamaan yhdenvertainen kohtelu ja yhtäläiset mahdollisuudet kaikille työntekijöilleen ja takaamaan turvalliset ja kunnolliset työolot toimielimessä. Samoin nämä seikat ovat jo EKP:n tavoitteiden mukaisia ja niiden kehitystyö on meneillään.

Päätöslauselmassa annetaan tunnustusta EKP:n aloitteille näiden työntekijäkysymysten ratkaisemiseksi myös tehostamalla vuoropuhelua henkilöstön edustajien kanssa. EKP huomauttaa, että vuoden 2015 henkilöstökyselyn tulosten mukaan EKP:n työntekijät ovat erittäin sitoutuneita ja ylpeitä EKP:ssä työskentelystään ja innokkaita tekemään parhaansa. Kyselytulokset kuitenkin paljastivat useita kehitettäviä seikkoja: urakehitys ja suoritusjohtaminen, työmäärä, työn aiheuttama paine ja stressi sekä avoimuus ja tasapuolisuus. Näillä osa-alueilla on toteutettu merkittäviä toimia pääasiassa yhteistyössä henkilöstön edustajien kanssa. EKP korostaa lisäksi, että se on toteuttanut vuonna 2018 toisen henkilöstökyselyn arvioidakseen, onko kehityssuunta ollut oikea. Kysely on nyt päättynyt, ja sen tulokset analysoidaan pian. Niiden perusteella laaditaan toimintasuunnitelma havaittujen ongelmien ratkaisemiseksi. Lopuksi EKP toteaa, että se on tehnyt tiivistä ja rakentavaa yhteistyötä EKP:n henkilöstökomitean kanssa useisiin painopistealueisiin keskittyvän yhteisen työohjelman parissa.